

**NYUGDÍJASOK ORSZÁGOS KÉPVISELETE
KÖZGAZDASÁGI BIZOTTSÁG**

A NYUGDÍJASOK HELYZETE

2015 évben

(A KORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEK HATÁSA)

**KÉSZÍTETTE
Dr Kovácsné Pósfay Zsuzsanna
2016-03-31**

TARTALOMJEGYZÉK

A NYUGDÍJASOK HELYZETE 2015. ÉVBEN (A KORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEK HATÁSA) A KSH FOGYASZTÓI KOSÁR JELENTÉSEI ÉS AZ ONYF ADATBÁZISA ALAPJÁN

<u>CÍM</u>	<u>OLDAL</u>
------------	--------------

ÁLLÁSFOGLALÁS	3
BEVEZETÉS	4
I./ TÖRVÉNYI VÁLTOZÁSOK 2009-2015 években	5
II./ TÉNYEK 2008-2015	11
NYUGDÍJAK, NYUGDÍJSZERŰ ELLÁTÁSOK ÁTLAGA	12
EGÉSZSÉGÜGY, GYÓGYSZER ÁRVÁLTOZÁSOK	14
FOGYASZTÓI ÁRAK : 1990-2015 ÉVBEN	16
III. HÁTTÉR INFORMÁCIÓK	17
LÉTMINIMUM, Túlélési minimum FOGALMAK	17
KÖVETKEZTETÉSEK	18
NYUGDÍJVAGYON	19

I./ ÁLLÁSFOGLALÁS

A Nyugdíjasok Országos Képviselete a méltó öregkor biztosítása érdekében a következőket ajánlja a törvényhozók figyelmébe.

Az időskorúak, különösen a saját jogon öregségi nyugdíjasok egész életük munkája során befizetett járulékaikért olyan nyugdíjat kívánnak, amely biztosítja elért életszínvonaluk megtartását halálukig. A méltó öregkor alapja a teljes körű önfenntartásra elegendő nyugdíj, jól működő, a lakóhelyen könnyen elérhető egészségügyi ellátások és szociális gondozó rendszer. A nyugdíjasok társadalma nagyon különböző élethelyzetekbe került emberekből áll, ezért differenciált törvényi megoldások is szükségesek életviszonyaik elviselhetővé tételéhez. Alapvetőek minden időskorú ember számára az alábbiak:

Az időskorúak szociális biztonságát garantálni kell az Alkotmányban és a vonatkozó törvényekben. Bele tartozik:

1./ A nyugdíjak döntően biztosítási elven történő megállapítása, a ténylegesen munkával töltött szolgálati idő és a ténylegesen befizetett járulékok összhangja mellett a nyugdíj rendszer hosszú távra szóló kiszámíthatósága. Cél: a nyugdíjak összege fedezze mindenkor az egyén teljes önfenntartását. A szociális szolidaritás elvét szükség szerinti mértékben kell alkalmazni az érintettekre. A rendszerben biztosítani kell, hogy a nyugdíjassá válás ne okozzon szociális esetté válást az egyén életében.

Szükséges, hogy

- a mindenkori nyugdíjrendszer értékmegőrző legyen, biztosítsa a teljes önfenntartás fedezetét a teljes jogú öregségi nyugdíj megállapításától a nyugdíjas haláláig, egyszemélyes háztartásban is,
- meg kell őrizni a nyugdíjak reálértékét, az éves fogyasztói áremeléseket kompenzálni kell a tényleges nyugdíjas fogyasztói kosár alapján,
- **fenn kell tartani** a jelenlegi törvény azon rendelkezését, miszerint a nyugdíjak összegét emelni kell januártól az adott évre várt, majd a ténylegesen mért éves infláció mértékével novemberben,
- **törvénybe kell iktatni a nyugdíjaknak az éves gazdasági növekedésből is biztosítandó emelését,**
- vissza kell állítani a nyugdíjra jogosító minimális korhatárt (az előre hozott nyugdíj intézményét),
- a rokkantsági nyugdíjasok helyzetét humanizálni kell, mérsékeljék az új törvények szélsőséges hatásait.
- A 65 év felettiak ingyenes utazását fenn kell tartani (szerzett jog), vagy fedezni nyugdíjemeléssel.
- A NYOK-nak törekednie kell arra, hogy a tényleges áremelések, a reálinfláció nem kompenzált részéből sok éve felhalmozódott elmaradás miatt a nyugdíjkorrekciót folytassa a Kormány és a törvényhozás.

2./Az egészséghez és az egészséges élethez való jog. Ide kell érteni az egészségügyi ellátó rendszer helyben elérhető, korszerű szolgáltatásait, valamint a tartósan tehetetlenné váltak, vagy a végső életszakaszba jutott emberek ellátását, gondozását lakóhelyükön vagy/és jól karbantartott, megfizethető áron működő állami intézményekben.

- A NYOK tiltakozik az egészségügyi ellátások több éve tartó csonkítása ellen.
- Megfizethető áron tartsák a gyógyszereket, gyógy-árút, gyógyászati segédeszközöket.

**A NYUGDÍJASOK HELYZETE 2015. ÉVBEN
(A KORMÁNYZATI INTÉZKEDÉSEK HATÁSA)
A KSH FOGYASZTÓI KOSÁR JELENTÉSEI ÉS
AZ ONYF ADATBÁZISA ALAPJÁN**

BEVEZETÉS

A tanulmány célja az, hogy tájékoztatást adjon az időskorúak tényleges helyzetéről, életviszonyainak alakulásáról, az elmúlt 2010.-2015. években történt kormányzati intézkedések rájuk gyakorolt hatásáról. A tényfeltáró munka fontos, mert megbízhatóan kell bemutatni az idős korúak valós pénzügyi- és életviszonyait az érdekelteknek és a döntéshozóknak. A törvényhozók a nyugdíjrendszerre vonatkozó rendelkezéseket mélyrehatóan módosítják minden évben. A törvénymódosítások szigorító hatásai összeadódnak és lényegesen befolyásolják a nyugdíjasok életviszonyait.

A tanulmány két témakört fog át:

- bemutatja a főbb makro adatokat (létszám, ellátás összege) és elemzi alakulásukat,
- számba veszi az állami intézkedéseket, valamint azoknak a nyugdíjakat, a fogyasztást befolyásoló közvetlen hatásait anélkül, hogy törekedne teljes körűen feltárni a tartalmi összefüggéseket.

Az elemzés időszerűségét indokolják az állandó változások

- a gazdaságban ténylegesen végbement elhúzódó válság miatti folyamatok,
- az országgyűlés 2010 évtől hatályos nyugdíj törvény változtatásainak hatásai,
- a 2011-2015 évi új törvények és tényleges gazdasági folyamatok,
- az országgyűlés által elfogadott 2011-2015 évi költségvetési törvények rendelkezései.

A 2010-2012 években mindig magasabb volt a tényleges éves infláció mint aminek alapján a költségvetési terv törvényben a januári nyugdíjemelést meghatározták. Az év eleji és évközi áremelések hatását a nyugdíjasoknak saját fogyasztásuk korlátozásával kellett kibírniuk novemberig.

A **2010.** évi 0,6%-os kiegészítő nyugdíjemelés után,

2011. január 1-től. – 3,8%-os nyugdíjnövelés történt. Egyszeri 6%-os mértékű nyugdíj kiegészítést fizettek minden öregségi nyugdíjasnak a 2011. novemberi nyugdíjjal együtt, aki 2011-01-01- előtt megállapított öregségi nyugdíjban részesült, ide értve a baleseti ellátottakat is.

A **2012** évi költségvetési törvény 4,2%-os, inflációt követő nyugdíjemelést tartalmazott. Ennyivel emelték 2012. január 1.-től a nyugdíjakat. De átlagosan 5,7%-kal emelkedtek a fogyasztói árak, sőt az élelmiszerek árai 7,0%-kal nőttek. (a KSH szerinti éves fogyasztói árindex 105,7%, és ennyi a nyugdíjas árkosárra számított is) A törvénynek megfelelően, a többlet inflációval, 2012. év novemberében 1,6%-kal emelték a nyugdíjakat. Minden évben átlagon felüli mértékben nőttek az élelmiszerek és a lakhatás (rezsi) árai. Enni és lakni kell, ezek alapvető létszükségletek, nem nélkülözhetőek.

2013 január 1-től 5,2%kal emelték a nyugdíjakat és a Kormány a rezsi költségek (áram, gáz, távfűtési díjak) 10%-os mértékű csökkentéséről intézkedett az 1586/2012 (XII.15.) Kormányhatározatban. Hatása a 2013. februári számlákban jelent meg. 2013-ban a Kormány összesen 20 %-kal csökkentette a rezsi költségeket (áram, gáz, távfűtési díjak). A 2/2013(X.22.) OGY politikai nyilatkozat alapján november 1-jétől ismét 11,1 százalékkal csökkent a lakossági gáz, az áram és a távhő ára a döntés értelmében. Az újabb rezsisökkentéssel a gáz, az áram és a távhő ára 2012 decemberéhez képest összesen 20 százalékkal mérséklődött. 2013. július 1.-től 10%-kal csökkentek a víz- és csatorna, valamint a szemétszállítási díjak, és olcsóbb lett a szennyvízszippantás, a PB-gáz és a kéményseprés is.

A jogszabály értelmében a víz- és csatornadíjak a januári összeghez képest csökkentek tíz százalékkal, míg a személyszállításért – 2014. december 31-éig – a 2012. áprilisi ár legfeljebb 4,2 százalékkal megemelt összegének 90 százalékát kérhetik el a szolgáltatók.

2014. január 1.-től 2,4%-kal emelték a nyugdíjakat és a nyugdíj jellegű ellátásokat. A nyugdíjas fogyasztóiár-index 99,4% -ra csökkent, a maginfláció 102,2% adata mellett. 2014 novemberében évközi nyugdíjmelés nem történt, mert nem nőtt az infláció, a harmonizált éves fogyasztói árindex 100,0% volt. (KSH 2015. febr.11.)

2015 január 1-től 1,8%-kal emelték a nyugdíjakat és nyugdíj jellegű ellátásokat, hivatkozva a Kormány inflációt csökkentő intézkedéseire (rezsicsökkentésekre), valamint a fogyasztói árak előző évi 0,2%-os csökkenésére. (KSH Gyorstájékoztató 2016.I.14)

2016 január 1-től 1,6%-kal emelték a nyugdíjakat és nyugdíj jellegű ellátásokat, hivatkozva a Kormány inflációt csökkentő intézkedéseire (a 2015. évi nyugdíjas fogyasztói árindex 100,4 %, KSH Gyorstájékoztató 2016.I.14))

Előzmény: a Nyugdíjasok Országos Képviselőlete 2002 év óta évente elkészítette jelentését a nyugdíjasok fogyasztói kosara szerinti árak, a fogyasztás és a nyugdíjak alakulásáról, vagyis a nyugdíjasok helyzetéről a kormányzati intézkedések hatására.

Forrás: az elemzés alapját a Központi Statisztikai Hivatal gyorstájékoztatói és fogyasztói ár tájékoztatói, továbbá az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság adatbázisa és a Nemzetgazdasági Minisztérium publikációi képezik.

I./ TÖRVÉNYI VÁLTOZÁSOK 2009-2015

Nyugdíjmelés és- kifizetés: kinek, mikor, mennyit?

A **2009.** évben a törvényhozás a nyugdíjrendszer „tartós fenntarthatósága” érdekében

- megváltoztatta a nyugdíjszámítás indexálását, ugyanis

= eltörölte a nyugdíjak vásárló értékének megőrzését szolgáló u.n. svájci indexálási rendszert, ami törvényben biztosította, hogy a nyugdíjak kövessék az éves inflációt és az aktív munkavállalók nettó átlag bérének emelkedését; és helyette

= bevezette az inflációt követő nyugdíjmelés mellett, az ország gazdasági növekedését megjelenítő GDP (bruttó hazai termék) 5%-ot meghaladó növekedése esetére az ezzel arányos nyugdíjmelési szisztémát, (ami gazdasági válság idején valójában befagyasztja a nyugdíjakat);

felemelte 65 évre a nyugdíjkorhatárt 2012-től félévenkénti közelítéssel (férfi és nő számára egyaránt);

nem fizette ki a 13. havi nyugdíj 2009. II. félévi részét;*

- eltörölte 2009 II. félévben esedékes (árkövető) korrekciós nyugdíjmelést;
- a 2010. évre halasztotta az 1997 előtt megállapított nyugdíjak 4%-os emelését (2005:CLXXIII: tv);

2010. I. 1.-től a nyugdíjmelés érvényes szabályai, a kifizetés feltételei és menete az alábbiak szerint **változott.**

A korábbi, 2001-2009 között érvényes törvények szerint az emelés évre tervezett fogyasztói árnövekedés és a tervezett nettó átlagkereset növekedés átlagával kellett emelni az előző évben megállapított nyugdíjakat. 2010. január 1-jétől a nyugdíjak emelését a vonatkozó szabályok a GDP (Gross Domestic Product=bruttó hazai termék) növekedésének tervezett mértékéhez kötik.

Ha a GDP

- növekedésének mértéke nem éri el a 3%-ot, akkor a fogyasztói árnövekedés mértékének megfelelően,
- ha, legalább 3%, de nem éri el a 4%-ot, akkor a tervezett fogyasztói áremelkedés és a tervezett (országos netto) átlagkereset-növekedés 80/20%-os arányban súlyozott átlagának megfelelően,
- legalább 4%, de nem éri el az 5%-ot, akkor a tervezett fogyasztói árnövekedés és a tervezett (országos netto) átlagkereset-növekedés 60/40%-os arányban súlyozott átlagának megfelelően,
- legalább 5% vagy annál több, akkor a tervezett fogyasztói árnövekedés és a tervezett (országos nettó) átlagkereset-növekedés 50/50%-os arányban kell emelni a nyugdíjakat.

2010-től megszüntették a 13. havi nyugdíjat valamennyi nyugdíjast illetően.*

*A 13. havi nyugdíj fokozatos bevezetésére azért volt szükség, mert -a jogszabály változások miatt- a nyugdíjak reálértéke csak 2003-ban érte el rendszerváltás előtti nyugdíjak reálértékét.

- Az általános fogyasztási adót 5%-kal felemelték, az ÁFA mértéke 20%-ról 25%-ra nőtt. Kivétel ez alól a távhő, amelynek ÁFA-ja 5% lett.**

**Az ÁFA emelés nemcsak a nyugdíjasokat, hanem minden fogyasztót érint, hátrány viszont, hogy a személyi jövedelemadó kulcsok mérséklése a nyugdíjasoknak nem használt, hanem csak a jövedelemmel rendelkezőknek.

Megjegyzendő hogy a 2000-2008 között működött vegyes indexálást (50% kereset, 50% infláció) teljesen egyetlen évben sem hajtották végre. 2001-2002-ben a törvény 3-3% emelést biztosított. A „svájci” indexálás fokozatos alkalmazásának 4 éve alatt évi 2%-kal, azaz összesen 8%-kal növelte a nyugdíjak összegét. Más megközelítésben: a nyugdíjak értékvesztése 1998-2008 között mintegy 30% volt a rapid infláció részleges kompenzálása miatt. Ez oda vezetett, hogy 2009-ben a nyugdíjak átlag összege már 36,3%-kal elmaradt a teljes munkaidőben foglalkoztatottak nettó átlag keresetétől. Hazánkban a létminimum, a minimálbér és az átlagnyugdíj összege között sajátos az összefüggés. Az érintettek döntő része szegénységben él.

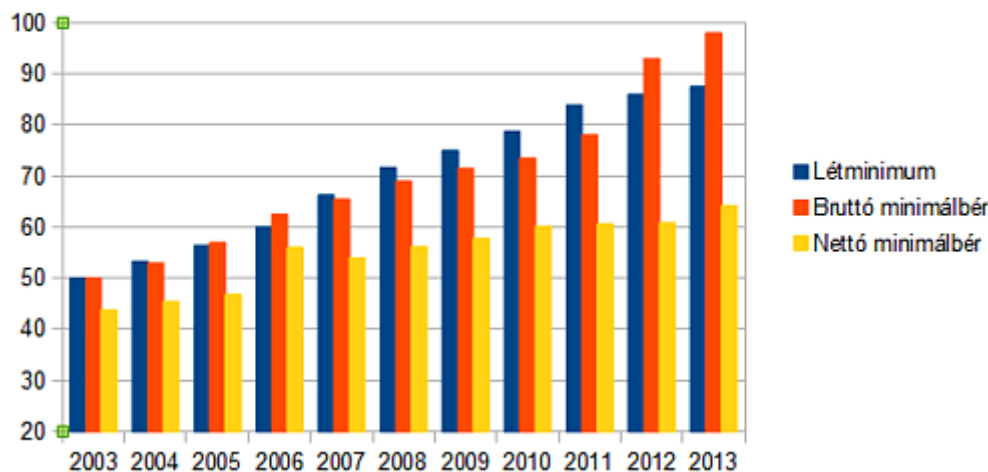
*Szegény a nyugdíjasok 50%-a, még ha aktív korában jó jövedelműnek számított is, mert éveken át jelentős jövedelemcsökkenést szenvedett el. *Magyarországon a szegénységet a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) létminimum-számításai alapján határozták meg. Eszerint *a lakosságból, mintegy 4 millió ember élt létminimumon (85.960 forint/fő/hónap/2013-07-11) és az alatt.* Az EU módszertana alapján – mely szerint a szegénységi küszöb az átlagjövedelem 60%-a – a szegények aránya 17% ami 1,7 millió főt jelent.

2014-ben sem javult érdemben a helyzet: a 2014-re érvényes 101,5 ezer forint a legkisebb bér, nettója - családi adókedvezmény igénybe vétele nélkül - is csupán 66,5 ezer forint, míg az egy főre jutó létminimum - egy százalék alatti emelkedést feltételezve - várhatóan 88,2-88,4 ezer forint.)

Ez két nehézséget jelent: a minimálbéres aktív dolgozó nem tud megélni adózott jövedelméből, a létminimumnál kevesebb nyugdíjú emberek nyomora pedig tartóssá vált. A családon belül egymás támogatása is minimálissá vált.

2015-ben a KSH felfüggesztette a 100 éve használt létminimum számítást (és közzétételét) helyette bevezette **a túlélési minimumot ami 30-40 %-kal kevesebb , élelmiszer tartalma szűkebb, tényleges éhezést fed.** (USA(?) számítási módszer)

Létminimum és minimálbér (ezer Ft)

A 9,9 milliós Magyarországon – a KSH szerint – 1,1 milliónyian tartósan leszakadtak a társadalomról, többszörösen hátrányos helyzetben élnek. Ők a mélyszegények; a felkapaszkodás szinte lehetetlen számukra. 2009-2015 telén – hasonlóan az utóbbi évekhez – mintegy 200-an fagytak meg, többségük a saját fűtetlen otthonában, a többiek az utcákon. A hajléktalanok számát 30–50 ezerre becsülik.

Időzített társadalmi bomba azoknak a folyamatosan elszegényedő tömegeknek a helyzete, akik már 25 éve nem tudnak folyamatosan dolgozni legálisan, és aktív életkoruk végéig nem szereznek nyugellátásra jogosító szolgálati időt, és nem teljesítenek nyugdíjjárulék befizetést sem. A következmény: hiány a Nyugdíjbiztosítás Pénzügyi Alapjában, időskori nyomor az érintettek körében.

Minden nyugdíjasra érvényes volt az, hogy a fogyasztói árak folyamatos emelkedése mellett különösen nagymértékű volt a közmű és az energia árak, azaz általánosan a lakhatás költségeinek emelkedése, amit nem tudtak elhárítani a nyugdíjasok. **A lakhatás költségei elérték az átlagnyugdíj 60-65%-át 2012.-ig** Ez Európa más országaihoz képest is kiemelkedően magas hányad, ott ugyanis legfeljebb 20-25% a lakhatási kiadás. Az időskorú krónikus betegek nyugdíjának **10-15%-a gyógyszerre kell**. Ebből az következik, hogy **egy nyugdíjból csak az összeg 20-30%-a maradt minden egyéb szükségletre, azaz étkezésre, ruházkodásra, lakás felújításra, kulturális kiadásokra. Terjedt az időskori szegénység.**

Jelentősen nőtt az ára a telefon és az informatikai szolgáltatásoknak is. Legrosszabb az egyszemélyes háztartásban élő régi (kis összegű) nyugdíjból élők helyzete. A tendencia folytatódott. A NYOK-nak ezért törekednie kell arra, hogy a tényleges áremelések, a reálinfláció nem kompenzált részéből sok éve felhalmozódott elmaradás miatt a nyugdíjkorrekciót folytassa a Kormány és a törvényhozás.

Az időskorúak, különösen a saját jogon nyugdíjasok egész életük munkája során befizetett járulékaikért olyan nyugdíjat kívánnak, amely biztosítja elért életszínvonaluk megtartását halálukig. A méltó öregkor alapja az öfenntartásra elegendő nyugdíj, és jól működő, a lakóhelyen elérhető egészségügyi és szociális gondozó rendszer.

Az elvárt és a nyújtott ellátások évek óta eltérnek egymástól. Ennek több, tartósan létező makrogazdasági oka volt: infláció, munkanélküliség, világgazdasági válság, költségvetési deficit, a magyar állam eladósodottsága, a reálgazdaság teljesítő képességének csökkenése, demográfiai folyamatok. Mindezek hatására a törvényhozók szigorították a nyugdíj törvényeket.

A nyugdíjasokra az intézkedések nagyobb része azonnal és sokkolóan hatott, más része a nyugdíjba menőkre fog hatni. A szociális ügyekért felelős **miniszter 2009 évi nyilatkozata szerint az akkori törvényi szigorítások** hosszú távra biztosítják a magyar nyugdíjrendszer fenntarthatóságát, pénzügyi fedezetét. A parlamenti választásokat követően **2010. május 14.-től új kormány lépett hivatalba** és mélyrehatóan átalakította a nyugdíj rendszert.

Megtörtént

2010 évben:

- a nyugdíj- és nyugdíjszerű ellátások emelése, amelynek átlagos mértéke 2010. évben 3 %, továbbá
 - a kiegészítő 0,6% nyugdíj kifizetése egész évre a tervezettnél magasabb árnövekedés miatt. (átlagosan 500.- Ft/fő/hó, évi összege 6.000.- Ft/fő)
- az 1997 előtt megállapított nyugdíjak 4%-os emelése (2005:CLXXIII: tv).
Visszaállították a méltányossági nyugdíjmelést, és az 1090/2010 (IV. 9.) Kormány határozat 400 millió Ft-tal megemelte a méltányossági kifizetésekre fordítható keretösszeget.

2011. évben

- emelték 3,8%-kal a -2010. január 1-je előtt megállapított- tárgyévi nyugellátás és a baleseti járadék összegét. (Az 1997:LXXXI.tv. 62.§ 2011-01-01-től hatályos (5) bek. alapján), de azt, a tárgyévi emelés előtt meg kellett emelni az egyösszegű kifizetés összegének alapjául szolgáló, kormányrendeletben meghatározott (0,6) százalékos mérték egytizenketted részével,
- öregségi teljes nyugdíjba mehetnek azok a nők, akik legalább 40 évi tényleges nyugdíjbiztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonyt igazolnak, függetlenül attól, hogy betöltötték-e a törvényben előírt nyugdíjkorhatárt; (Tny. 1997:LXXXI. tv. 2011-01-01-től hatályos 18.§ (2a)-(2d) bekezdése alapján). Ennek pénzügyi fedezetére 0,5%-kal megemelték a munkavállalók által fizetendő nyugdíj-járulék mértékét,
- egyszeri 6% nyugdíj kiegészítést fizettek (a tervezettet meghaladó éves infláció miatt) a 2011. november havi nyugellátással együtt minden nyugdíjasnak, aki 2011-01-01-et megelőző időponttól megállapított öregségi nyugdíjas volt, ide értve a baleseti ellátásában részesülőket is;
- a kormány átalakította a nyugdíjrendszert. Megszüntette a kötelező magánpénztári tagságot. A „nyugdíjreform végrehajtásának koncepcionális irányairól és a szabad nyugdíjpénztár választással összefüggő feladatokról” szóló 1281/2010 (XII.15.) Korm. hat./MK190/2010(XII.15) a szerint a nyugdíjrendszer:
- a közép és hosszú távú finanszírozhatóság megteremtése érdekében a hárompilléres rendszerből visszatért az Európai Unió 18 tagországa által működtetett munkafedezeti (szolidaritási) és önkéntes tőkefedezeti alapú, kétpilléres rendszerbe,
- az állami pillér mellett fenntartja és erősíti az önkéntes kölcsönös nyugdíjbiztosító pénztárakat,
- tehermentesíti a Nyugdíjbiztosítási Alapot a nem nyugdíj, hanem szociális alapú kifizetésektől és azokat a központi költségvetés keretei között kezeli,
- törvényben rögzített módon biztosítja, hogy nyugdíjat csak nyugdíj céljára befizetett összegekből lehet finanszírozni, a költségvetés egyéb bevételei terhére nyugdíj nem fizethető, egyúttal a társadalombiztosítási nyugdíjalapba befizetett járulékokat kizárólag nyugdíj kifizetésekre lehet fordítani.,
- a reform költségét az állami és fél-állami pillérek egyesítéséből finanszírozza azzal, hogy egyéb költségvetési forrás erre a célra nem használható fel.

Ez azt jelenti, hogy

= a munkavállalók visszatérhettek az állami nyugdíjpénztárakba a magán nyugdíjpénztárakból 2011 évben,

= a visszatérő pénztártag befizetéseit egyéni megtakarítási számlán vezeti az állami nyugdíjbiztosító, *(ez nem teljesült 2014. év végéig)*

= az állami nyugdíjrendszerbe visszatérők által az elmúlt időszakban nyugdíj célra befizetett, felhalmozott összeg a Nyugdíjreform és Adósságsökkentő Alapba kerül. Az Alapból az ország

költségvetési törvényében meghatározott részt, az államadósság csökkentésére, illetve a törvényben előírt költségvetési előirányzat javára kell befizetni,

Eladhatóvá vált a magánpénztári vagyon maradéka. A Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap vagyonának értéke 2012-06-30.-án 654,7 milliárd Ft volt az Állami Adósságkezelő Központ adatai szerint. Törvény módosítási javaslatot nyújtott be Lázár János miniszterelnökséget vezető államtitkár 2012-09-20.-án, miszerint az államosított magánnyugdíjpénztári vagyonból megmaradt -nem értékesíthető- vagyonelemeket az Állami Vagyonkezelőnek adják.

= a magán-nyugdíjpénztári tagságot választó személynek az öngondoskodás elve alapján – a társadalombiztosítási nyugdíjrendszerben és a magán-nyugdíjpénztári rendszerben azonos mértékű- munkavállalói nyugdíjjárulékot kell fizetnie, amely 2011. december 31. napját követően a pénztártag magán-nyugdíjpénztári számlájára kerül átutalásra. Ezen időpontot követő időszakra a pénztártag nem szerez ellátásra jogosultságot a Nyugdíjbiztosítási Alapból, hanem e személyek részére az állam a szociális biztonsághoz fűződő jog érvényesítése érdekében a szociális intézmények útján- törvényben meghatározott feltétek szerint- ellátást biztosít.

= Az átállás részletes végrehajtási szabályait az illetékes minisztereknek (nemzeti erőforrás miniszter, nemzetgazdasági miniszter) kellett megalkotni. 2011. május 31.-ig;

Végrehajtása eredményeként 2.678 milliárd Ft tőketranszfer került át a magán-nyugdíjpénztáraktól az államhoz 2011. július végéig.

- 98%-os különadó megfizetésére kötelezte a 2010. évi CXXV törvény a 2005. január 1.-et követően megszerzett jövedelmek után (tehát, visszamenőleges hatállyal) a költségvetési szervnél, állami önkormányzati, közalapítványi forrásból alapított, fenntartott, vagy működési támogatásban részesített más szervezetnél foglalkoztatott magánszemélyt, ide értve a nyugdíjasként munkabérben részesülőket is. Nyugdíjba vonuló u.n. sétáló idejére munkavégzés alóli felmentés (általában 6-8 havi) idejére adott átlagbére is adóalap, továbbá a végkielégítés és a ki nem vett szabadság utáni térítés is. Az Alkotmánybíróság -az érintettek tiltakozására- megsemmisítette a visszamenőleges külön adót elrendelő jogszabályhelyet, de fennmaradt az adófizetési kötelezettség a 2010. évi kifizetések után, mert az nem minősült lezárt adóévnek.

2012 évben. Folytatódott az adórendszer átalakítása, miszerint 2012-re kivezték az adójóváírásokat és a félszuperbruttó intézményét a(z aktív) munkavállalók 202 ezer Ft/hó összegű fizetéséig, de az e fölötti bértartományban két lépcsőben vezetik ki a szuperbrutto rendszerét. Ezzel forrás marad a rendszerben, amit azok bérének kompenzálására használnak, akik kevesebbet keresnek, mint 202 ezer Ft/hó. (Az ellenzéki pártok szerint a 2012 évi költségvetés ismét az alacsony és közepes jövedelműeket sújtja, a magas jövedelműeknek viszont kedvez.)

Az általános forgalmi adót 27%-ra emelték (+2%-kal).

Az EU konvergencia (felzárkózási) program végrehajtásához is kiegészítés kell a rendszerben.

A nyugdíjrendszer átalakítása:

2012.-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapból finanszírozták a nyugdíj és nyugdíj jellegű kiadások többségét, **ezután**

- a nyugdíjkasszából csak biztosítás alapú nyugdíjat és a korhatár feletti rokkantak nyugdíját fizetik, de oda nem folyik be a munkáltatók által fizetett 27% korábbi társadalombiztosítási járulék, amit 27% szolidaritási hozzájárulási adóvá változtattak a törvényhozók. Az adó megosztása: 24% a Nyugdíj Alapba, 3% az Egészségbiztosítási Alapba került; (Biztosítás helyett állami szociális juttatás lett)

- a korhatár alatti, és a korkedvezményes nyugdíjak szociális ellátássá változtak, ez 53 milliárd Ft kivétele a nyugdíjalapból. Az ellátásra nem vonatkoznak a nyugdíj törvények garanciái és a nyugdíjasoknak más törvényekben biztosított nyugdíjas kedvezmények. Ez hátrány az érintettek számára. A korhatár alatti rokkantsági ellátások pénzügyi fedezete a Nemzeti Szociális Alapnak a Rokkantsági és Rehabilitációs Ellátása előirányzata, amit a Nemzeti Erőforrás Minisztérium (NEFMI) közvetlenül kezel.(2011. évi CXCI tv.18.§)

- a rokkantak nyugdíja helyett rokkantsági ellátás, illetve rehabilitációs ellátás jár (a minimálbér 30-150%-a); pénzügyi fedezete az Egészségbiztosítási Alap. (2011. évi CXCI tv., 335/2011 (XII.29.)Korm.r.) A rokkantsági ellátást a Tny. nyugdíjemelésre vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező arányban kell növelni. A rokkantsági és rehabilitációs ellátást az állam akkor is biztosítja, ha az ahhoz szükséges kiadások az Egészségbiztosítási Alapból nem fedezhetők. Munkaadó rehabilitációs hozzájárulást fizet, összege 964.500.-Ft/év. Új rehabilitációs hatóságot hoztak létre, neve: Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatal. Bevezették a Rehabilitációs Kártyát.

A rokkantaknak 2012. I. félévében orvosi felülvizsgálatra kellett jelentkezni, további jogosultságuk vagy rehabilitálhatóságuk megállapítása végett. (Az eljárások során történt számos visszásságról érkezett panasz, pl. a „számítógépes rendszerek átalakítása késik” hivatkozással, az ellátásra jogosultak jelentős része hónapok óta nem kapott pénzt.)

Összesen mintegy 800 ezer -korábban nyugellátásában részesült- embert ért hátrány a törvények változtatása következtében. Szükség van az új törvények szélsőséges hatásainak mérséklésére.

Az ombudsman kifogásolta 2012. évben a magánnyugdíj-pénztári önkéntes befizetések hozamának részleges állami elvonását. A biztoshoz két magánszemély fordult panasszal, mert a magánnyugdíj-pénztárnak teljesített önkéntes befizetések teljes hozamát nem kapták vissza az állami nyugdíjrendszerbe való átlépéskor, csupán a hozamgarantált tőke összege feletti részt, a reálhozamot. A magánnyugdíj-pénztári folyószámlára történő befizetések két részből álltak. A pénztártag egyrészt jogszabályi kötelezettség alapján, magánnyugdíj-pénztári tagdíj formájában kötelezően teljesített befizetést, másrészt törvényi kötelezettség nélkül, önkéntesen tagdíj-kiegészítéssel élhetett. Ez a befizetés a pénztártag saját döntésén alapult, az érintett meghatározott célból történő megtakarítása, és nem a pénztártag jövedelmét érintő közjogi korlátozás volt. Erre tekintettel a befizetések e két formájának más az alkotmányossági megítélése. Ezzel szemben a vonatkozó jogszabályok nem a tagdíj-kiegészítések teljes hozamáról, csupán a reálhozam visszautalásáról rendelkeztek.

Az ombudsman szerint a tulajdon alaptörvényi védelme kiterjed a pénztártagok tagdíj-kiegészítéseire és azok hozamára is. Megállapította, hogy az önkéntes tagdíj-kiegészítések hozamának részleges állami elvonása esetén a tulajdonhoz való jog korlátozásának nincs alkotmányjogilag értékelhető, legitim célja. Pusztán az állami bevétel növelése nem szolgáltat alapot a tulajdonhoz való jog által védett jogosultság korlátozásához. Az alapvető jogok biztosa felkérte az érintett minisztereket a feltárt visszásság orvoslására.

2013 január 1.-től 5,2%-kal emelték a nyugdíjakat, és a nyugdíj jellegű ellátásokat.

De egyidejűleg növelték a lakosság terheit is. Több járulékot, illetéket, új adókat kell fizetni.

Megszüntették az aktív dolgozók nyugdíj járulék fizetésének felső határát a Nyugdíjbiztosítási Alap bevételeinek növelése érdekében,(378/2012 (XII.17.) Korm r. MK/174 (2012.XII.17.)

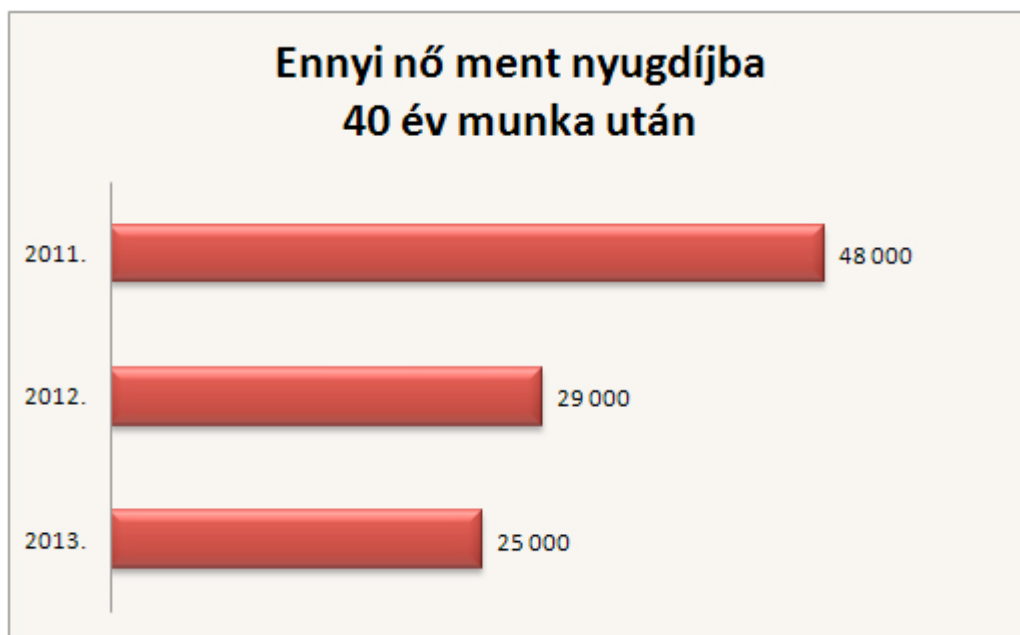
2013. Augusztus 1-je óta összesen 22%-os adó terheli a bankbetétek kamatait a korábbi 16%-kal szemben, és a betétek, bankban tartott pénzek felhasználásakor tranzakciós illetéket kell fizetni, kulcsát is emelték (3, illetve 6 ezrelék a korábbi 2, illetve 3 ezrelék helyett). A Magyar Nemzeti Bank folyamatosan csökkenti a jegybanki alapkamatot és ennek nyomán a többi bank is. Tranzakciós illetéket kell fizetni minden pénzfelvételkor, átutaláskor! A bankok részben áthárították az adó és illetékterhek növekedését a lakosságra, ezért ma már szinte nem kap semmit a bankokban lévő pénzéért a lakosság. A nyugdíjas (és nem nyugdíjas) megtakarítónak fel kell élnie a tőkéjét, mert a

kevés kamat nem egészíti ki a szükséges mértékben a nyugdíjat. Hatására a lakosság kivonta a pénzt a bankbetétekből. Novemberben a devizabetétekből vontak ki több pénzt a háztartások: ezekből tranzakciós értelemben 30,5 milliárd forint áramlott ki, szemben a forintbetétek 22,8 milliárdjával. Egy év alatt 688 milliárddal, vagyis 9,1%-kal csökkent a lakosság betétállománya, ebből az éven belül lekötött forintbetétek csökkentek legnagyobb mértékben a kamatváltozások miatt: 936,1 milliárd forinttal csökkent az állományuk, ami azt jelenti, hogy a 23%-uk eltűnt. Pontosabban: egy részét felélte a lakosság, a többi befektetési jegybe, állampapírba kerülhetett át. Egy éven belül lekötött forintbetétre novemberben átlagosan 2,67%-os kamatot fizettek a bankok, az euró betéteknél ez 1,56% volt.

2014. január 1.-től 2,4%-kal emelték a nyugdíjakat és a nyugdíj jellegű ellátásokat.

Folytatódott a 40 év munka után járó kedvezményes nyugdíjak igénybe vétele: több mint százezer nő ment nyugdíjba 40 év munka után (2014. jan.09. Forrás: MTI) Ez a kedvezmény életkortól független nyugdíjba vonulást tesz lehetővé 40 év munka után (Emberi Erőforrások Minisztériumának szociális és családügyért felelős államtitkára).

2015 január 1-től 1,8%-kal emelték a nyugdíjakat, hivatkozva a Kormány dezinflációs intézkedéseire (rezsicsökkentésekre), valamint a fogyasztói árak előző évi 0,2%-os csökkenésére.

2011. január elsejétől vezették be a kedvezményt. A program tovább folytatódott. 2014-ben havonta több mint kétezer nő igényli az ilyen kedvezményes nyugdíjat közölte az államtitkár. A kormány foglalkoztatási programmal kíván azoknak a nőknek is segíteni, akiknek a kedvezmény igénybevételéhez már kevesebb mint egy év hiányzik, elmúltak 55 évesek és nem dolgoznak. **2014 év végén országosan 120.532 fő volt a létszámuk a 40 év munkaviszony után nyugdíjba vonult nőknek.**(ONYF 2014. XII. állománystatisztika)

Nem nő a nyugdíjminimum (2014. január 14. Forrás: ado.hu)

2014 Január elsejétől az öregségi nyugdíj, a rehabilitációs járadék, az özvegyi és szülői nyugdíj, az árvaellátás, a baleseti hozzátartozói nyugdíj összege 2,4 százalékkal emelkedett.

Aki saját jogú ellátásban és özvegyi nyugdíjban is részesül, az emelésre mindkét ellátása alapján jogosult. Azoknak, akiknél a saját jogú és az özvegyi, baleseti özvegyi nyugdíjat ún. együttfolyósítási összeghatárban folyósítják, ez az összeghatár 2014. január 1-jétől 83 470 forintra emelkedik - írja az Országos Nyugdíjbiztosítási Főigazgatóság közleménye.

A kormány döntött arról is, hogy a megállapított öregségi teljes nyugdíj, és az árvaellátás legkisebb összege nem emelkedik. Így 2014. január 1-jétől az öregségi teljes **nyugdíj legkisebb összege havi 28 500 forint, az árvaellátás legkisebb összege pedig havi 24 250 forint**.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság 2015. januárban minden ügyfelét levélben, személyre szólóan értesítette az előző évben folyósított ellátások összegéről, valamint a 2015. január havi emelésről ellátás-típusonkénti bontásban, továbbá arról is, hogy a folyósított összegből milyen jogcímen és milyen összegben történik levonás.

A 2015 évi Költségvetési Törvény alapján 15 új adónemet vezetett be a kormány. A költségvetéshez több mint 500 módosító indítvány érkezett - ebből 100-at meg is szavaztak, de a főbb számok nem változtak. 45 felé halad azon adófajták száma, melyek a magyar lakosságot terhelik - nyilatkozta a „Jobbik párt” képviselője Z. Kárpát Dániel.

II. TÉNYEK 2008-2015

NYUGDÍJAK

Nyugdíjasok, nyugdíjszerű ellátásban részesülők létszáma és teljes ellátásának átlag összege az év januárjában

Mindösszesen

2008. év	3 053 827 fő	69 598.- Ft/hó	100,0%
2009. év	3 030 671 fő	76 751.- Ft/hó	110,3%.
2009. emelés után	3 030 671 fő	79 033.- Ft/hó	103,0%
2010. év XII. hó	2.925.449 fő	84 033.- Ft/hó	106,80%
2011. év XII. hó	2.910.734 fő	89.272.- Ft/hó	106,23%
2012. január emelés után	2.919.159 fő	93.112.- Ft/hó	104,30%
2012. év XII. hó	2.863.557 fő	95.617.- Ft/hó	102,69%
2013. év XII. hó	2.796.975 fő	101.031.-Ft/hó	105,66%
2014. év XII. hó	2.722.434 fő	104.556.-Ft/hó	103,49%
2015. év IX. hó*	2.672.251 fő	107.326.- Ft/hó	102,65% (ONYF állománystatisztika)

A magyar társadalombiztosítási nyugellátás széleskörű volt, az ellátásban részesülők jogosultsági szempontból különböző csoportjaira terjedt ki és döntő részét a Nyugdíjbiztosítási Alapból fizették. Ezt megváltoztatták 2012. évben.

2015 januárjában az ország népességének 28%-a, 2,7 millió fő részesült nyugdíjban, ellátásban, járadékban vagy egyéb járandóságban. Létszámuk az 1990-es évek végétől folyamatosan csökkent (kivéve 2008-ban). (forrás:KSH Nyugdíjak és egyéb ellátások)

A legidősebbeknek csak egy pénzforrásuk van, a nyugdíj. Korábban a települési önkormányzatok több szociális támogatási formában tudtak segíteni a rászorulóknak. **2015. március elején** a kormány **megszüntetett** az idősek terhére több pénzügyi ellátási

formát. Például eltörölte a lakhatási támogatást, amit jellemzően egyedül élő idős emberek kaptak. Megszüntették a méltányossági közgyógyellátást, a méltányossági ápolási díjat, a rendszeres szociális segélyt, továbbá az önkormányzati segélyt. Ezek helyett behozták a települési segélyt. Az át nem gondolt szabályozás feltételeit nehéz teljesíteni. A rászorulóknak emiatt pénz nélkül maradnak. Átalakult a házi segítségnyújtás feltételrendszere is. A szakmailag rosszul előkészített rendszer számos, az idősek életét jellemző dologra nem kérdezett rá. Ez nemcsak pénzbeli, hanem fizikai, személyi ellátási ügyeket is jelent.

Az elmúlt néhány évben az ellátórendszer szerkezetét érintő legfontosabb változások az alábbiak:

* a nőknek legalább 40 év jogosultsági időalapján járó öregségi nyugdíjak bevezetése (továbbiakban: „nők 40”), illetve a nyugdíjkorhatár előtti nyugdíjazási formák és a megváltozott munkaképességűek ellátásainak gyökeres átalakítása.

- A nyugdíjakra és egyéb ellátásokra fordított kiadások 2014-ben 3478 milliárd forintot tettek ki, a GDP 10,9%-át.
- 2015 januárjában egy ellátott átlagosan 106 462 forintot kapott, 3,0%-kal többet, mint egy évvel korábban.
- A nyugdíjak vásárlóerejének uniós összehasonlítása alapján 2014-ben Magyarország az utolsó harmadban foglalt helyet, ugyanakkor 2013-as adatok szerint a nyugdíjak keresetpótló képessége (aggregált helyettesítési ráta) az ötödik legmagasabb volt.
- A folyósított ellátások 74%-a öregségi nyugdíj, megváltozott munkaképességűeknek járó ellátást közel 405 ezer főnek utaltak. A „nők 40”-et 122 ezren vették igénybe. Az öregségi nyugdíjasok aránya az összes ellátott között Budapesten a legmagasabb.
- Az ellátotti kör több mint nyolctizede 60 éves vagy annál idősebb, a fiatalabb életkorúak jellemzően a megromlott egészségi állapotuk miatt szorulnak szociális védelemre.
- 2015 elején 2 022 905 fő részére folyósítottak öregségi nyugdíjat, egy főnek átlagosan 118 439 forintot.

Az öregségi nyugdíjasok egyharmada 90 és 120 ezer forint közötti összegben részesült, 18%-uk 70 és 90 ezer, és szintén 18%-uk 120 és 150 000 forint közötti nyugdíjat kapott.

A fővárosban a legnagyobb a 150 ezer forintnál magasabb összegben részesülők aránya (36%).

- Az ország egyes térségei közötti nyugdíjkülönbségek a korábbi évtizedek gazdasági társadalmi folyamatainak sajátos leképeződései. A fővárosnak az ország többi térségétől eltérő gazdaságszerkezete, a kedvező munka lehetőségek magasabb fizetést és hosszabb szolgálati időt biztosítottak, napjainkban pedig nagyobb öregségi ellátást.
- Az időskori gazdasági függőségi ráta szerint 2013-ban száz foglalkoztatottra 43 inaktív idős jutott, ez az Ageing Report előrejelzése szerint 2060-ra elérheti a 72-t.
- Az egyéni öngondoskodás egyik formája az önkéntes nyugdíjpénztári tagság. 2014-ben a tagok összesen 82 milliárd forintot fizettek be, egy tagdíjfizetőre átlagosan 131 ezer forint jutott. A taglétszámon belül a legnépesebb korosztály az 1960–1974 között születettek.

***2015 .IX. havi adatok**

Nyugellátásban összesen 2,7 millió fő részesült,

ebből öregségi és öregségi jellegű nyugdíjra jogosult,	2,1 millió fő
korbetöltött öregségi nyugdíjas	1,9 millió fő,

A megváltozott munkaképességű személyek kikerültek a nyugdíjasok közül, az ellátásukról szóló 2011.évi CXCI.(XII.29.) törvényről elismerte maga a kormány is, hogy az, „gyermekbetegségektől szenved”. A károsultak kétségbeesett megkereséseket küldtek amiatt, hogy a biztosítási idő hiányában nem jogosultak egyetlen fillér pénzellátásra sem.

Vannak olyanok is, akik több mint három évtizeden át dolgoztak, járulékot fizettek. Önhibájukon kívül munkanélküliek lettek, emiatt az utolsó 15 évben sincs meg a 3650 nap biztosítási idejük.

A rokkantak esetében nem ismer a törvény semmiféle méltányosságot. Olyan beteg is akad közöttük, aki 87% mértékű egészségkárosodott, de, ha 99% mértékű lenne, akkor sem kapna egy forintot sem. Az önkormányzati hatáskörbe rendelt segélyezésnél viszont arra hivatkoznak, hogy nincs rá keret. **50-60** éves életkorban az egészségeseknek sincs munka. Eddig sem voltak elkényeztetve azok a betegek, akiknek elvileg járna 50%, vagy afeletti egészségkárosodás esetén az aktív korúak ellátása.

A kormány a súlyos betegektől már 2013.12.31.-ig meg akart szabadulni a Szél Kálmán terv szerint. Előre meghatározta azt, még a rokkantak új komplex minősítése előtt, hogy 217 milliárd forintot kell megtakarítani a 349 milliárd forintból, a volt rokkantsági nyugdíjakon. Az érintettek nagy részét gyorsan el akarták távolítani az ellátórendszerből. Ez, a betegek jogorvoslati útkeresése miatt lelassult. **A 305.323 fő volt rokkantsági nyugdíjast, a 24.597 fő rehabilitációs-járadékost, és a kb. 170 ezer fő volt szociális és átmeneti járadékost egybe vonták.** Saját jogon kétféle ellátást hagytak meg az érintetteknek, **rehabilitációs,- és rokkant-ellátást.**

A korhatár alattiak pénzellátását kivették a nyugdíjalapból már 2012.évtől. Utoljára 2012. évben láthattunk Nyugdíj-statisztikai Évkönyvet. Így, nehezebb követni a valós helyzetet, de szükséges. Az ONYF. állománystatisztikai nyilvántartását szemlélve a **rehabilitációs és rokkantsági** ellátásokkal kapcsolatos létszámok és a kiadások továbbra is a nyugdíjstatisztikák között szerepelnek.

Többször is óriási szigorításon ment keresztül a rendszer. **Az első hatalmas szigorítást még a „szocialista” kormány hozta 2008.január 1.-től az azóta már kifutott ellátással, a rehabilitációs-járadék bevezetésével.** A hatályos rokkant-törvény szigora pedig végleg kivérezeti a rokkantakat.

Mi lett a nyugdíjakkal? A létminimum-számításnál megkülönböztetik egymástól az aktív korú és a nyugdíjas korú háztartásokat. A nyugdíjasoknál az egy főre jutó létminimum összege 78 759 forint volt 2013-ban havonta. Az állam nyugdíjstatisztikái alapján az látszik, hogy a korhatár feletti öregségi nyugdíjasok 21%-a nem érte el a létminimum összegét. A válságot megelőzően ez az arány még 19% volt (a 13. havi nyugdíj hatását is számolva). Ez tehát azt jelenti, hogy a kisnyugdíjasok helyzete romlott a válság előtti évhez képest.

Nyugdíjasokon 380 milliárd forint megszorítás történt 2014 –ig. Magyarországon az előregedő társadalom nem azt jelenti, hogy a nyugdíjrendszerben is többen lennének. A válságot megelőzően (2008 áprilisában) még 3,05 millióan kaptak nyugdíjat, vagy nyugdíjszerű ellátást. Ez a létszám 2014 -re 2,72 millió főre csökkent, amely 9%-os csökkenést jelent. Azaz, bár életkori alapon több ember került be a munkaerőpiaci szempontból veszélyeztetett évekbe, vagy érte el a nyugdíjkorhatárt, a nyugdíjban részesülők száma mégis csökkent. Ennek több oka is van. Egyrészt a rokkantnyugdíj rendszerének teljes átalakítása, és a korábbi rokkantnyugdíjasok egy részétől a korábbi ellátás elvétele, míg a másik ok az, hogy a korhatár előtti nyugdíjasoktól, a szolgálati nyugdíjasok egy részétől szintén elvették a korábbi ellátást. Ugyanakkor több mint 100 ezer fővel növelte a nyugdíjban részesülők létszámát a 40 év munkaviszonnal rendelkező nőkre bevezetett kedvezményes nyugdíjba vonulási lehetőség. Ha ugyanis összevetjük a korábbi adatokkal (átlagos emelés mértéke, illetve a rendszerből kikerülők száma), akkor az látszik, hogy a statisztika azért lett jobb, mert az átalakítások miatt sokan kiestek az állami nyugdíjrendszerből a támogatottak köréből azok közül, akik amúgy is kis összeget kaptak. Ezek pedig leginkább a megváltozott munkaképességűek közül kerülnek ki.

Mi lett a pénzzel? 2008-ben még a GDP 10,9%-át költötte az állam a nyugdíjrendszerre, 2014-ben ez az arány 9,6%-ra csökkent. Azaz a bruttó hazai össztermék 1,3%-át a válság óta kivonták a magyar kormányok a rendszerből. Ez a hat évvel ezelőtti arányhoz hasonlítva 380 milliárd forint megszorítást jelent. A képet árnyalja, hogy 2008 óta 39%-kal csak az kap többet átlagosan, aki benne van ma is a nyugdíjrendszerben.

A törvényi változtatásokkal a válság óta a bruttó hazai össztermék 1,3%-át kivonták a magyar kormányok a rendszerből.

A további (statisztikai) számbavételi változtatások hatása a következő.

Létminimumérték különböző háztartásokban, 2013 év, forint/hó (KSH)

1 felnőtt - 87 510; 1 felnőtt 1 gyerek - 144 392; 1 felnőtt 2 gyerek - 188 147

2 felnőtt - 153 143; 2 felnőtt 1 gyerek - 210 024;

2 felnőtt 2 gyerek - 253 779; 2 felnőtt 3 gyerek - 288 783; 2 felnőtt 4 gyerek - 323 787;

3 felnőtt - 218 775; 3 felnőtt 1 gyerek - 275 657;

3 felnőtt 2 gyerek - 319 412; 3 felnőtt 3 gyerek - 354 416;

3 felnőtt 4 gyerek - 389 420

Nyugdíjas háztartások: 1 fő - 78 759 -Ft, 2 fő 135 641.-Ft; 3 fő 192 522.-Ft.

A KSH felfüggeszti a létminimum számítást (a 100 éve alkalmazott módszert) 2015-ben.

Helyette bevezeti a túlélési minimum számítást. Ez a szám azt jelenti, hogy mire telik a legszegényebbeknek, és nem azt, hogy mire-mennyire lenne szükségük.

A túlélési minimum (USA módszer ?) bevezetése 2015 évi számítás szerint: azt jelenti, hogy **30-40%-kal kevesebb** 159 ezer forint/hó „elég” (?) egy 4 tagú családnak az eddigi 253 ezer forint/hó létminimummal szemben. Drasztikusan csökkentik az elismert élelmiszereket, valamint a lakhatásra, ruházkodásra, tanulásra, egyéb célra szolgáló szükségleteket. A korábbi 2400 kilókalóriáról 1700 kilókalóriára csökkentik egy aktív felnőtt korú férfi elismert napi élelemét, ezzel együtt mérséklék a vitamin és ásvány anyag bevitelt is. Megdöbbentő, hogy e mindent csökkentő számítás szerint végül egy 14 év alatti gyermek élelmezése megoldható 5 ezer Ft./hó összegből!? Ez havonta a hideg vízre sem elég! (Hvg. 2016. I. 30.)

Az Európai Unió statisztikai szervezetének (Eurostat) adatai azt mutatják, hogy versenytársaink eltérően reagáltak a válság miatt kialakult helyzetre a nyugdíjrendszer szempontjából. A Visegrádi-országokkal, Szlovéniával, Horvátországgal, Bulgáriával, Romániával és a Balti-államokkal összehasonlítva Magyarországot az látszik, 2011-ig Litvánia után nálunk volt a legkisebb növekedése a nyugdíjrendszerre fordított kiadásoknak. Magyarországon 4% volt az emelkedés mértéke, míg a sorban előttünk állóknál átlagosan 20,5%.

AZ EGÉSZSÉGÜGYBEN 2011-2014

- 1%-kal emelkedett (7%-ra) a munkavállalók által fizetendő egészségbiztosítási járulék, ez bevétel.
- - **2011.-ben** jelentősen csökkentették a táppénz kifizetést (az egyenleg kb.73-75 milliárd Ft/év), tehát az egyének többlet befizetéseiből finanszírozzák az egészségbiztosítási alapú ellátásokat,
- az egészségbiztosítási alap finanszírozza az „egészségkárosodási járadékokat” (58 milliárd Ft/ év)
- állami kezelésbe vették az önkormányzati kórházakat és egészségügyi intézményeket (180 milliárd Ft adóssággal 756 intézmény lett az állam tulajdona vételár nélkül),

Változó gyógyszer árak: 2011 október 1-től csökkent 500 gyógyszer ára, nőtt az ára 1600 készítménynek. 2012. október.1. Változott több mint ezer gyógyszer ára. (Forrás: MTI 2012-09-17)

Spanyol modell: 2012 Augusztus elsejétől változott a gyógyszerek támogatási rendszere.

A generikus, vagyis helyettesíthető készítmények esetében bővül a legkedvezőbb támogatással elérhető, valamint a közgyógyellátottak részére rendelhető gyógyszerek köre.

Az OEP közlése szerint csaknem 600 gyógyszert érintett az úgynevezett spanyol modell bevezetése. Ez alapján a gyártóknak vissza kell téríteniük az egészségügy és a gyógyszerkassza finanszírozására az állam által fizetett társadalombiztosítási támogatás 10 százalékát olyan készítmények esetében, amelyeket 2006 előtt fogadtak be a társadalombiztosításba, és amelyeknek nincs azonos hatóanyagú versenytársuk.

A modell bevezetésétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár 2012 évben **850 millió forint körüli összeget** várt. A modellt a parlament által elfogadott u.n. **egészségügyi salátatörvény** vezette be.

2014-ben: új gyógyszereket, bővülő ellátást, csökkenő betegterheket ígért az Emberi Erőforrások Minisztériuma. Az Egészségügyért Felelős Államtitkárság szerint: 12 új gyógyszerrel bővült a támogatott készítmények köre, és ennek köszönhetően közel 25 ezer beteg esetében vált elérhetővé új, hatékonyabb és korszerűbb terápiás lehetőség. Az erről szóló jogszabály-módosítás **a Magyar Közlöny 2014. január 29-ei számában jelent meg.** Gyógyszerkereső Gyógyszerek betegtájékoztatója és egyéb adatai a WEBBeteg egészségportál gyógyszerkeresőjében. < Gyógyszer adatbázis valamennyi vényköteles és vény nélkül kapható gyógyszerről. Gyógyszerkereső> A befogadás után február 1-től 100%-os támogatással lettek elérhetőek adott gyógyszerek. Fontos kiemelni ugyanakkor, hogy változtak az egymással helyettesíthető és egyenértékű gyógyszerek között bevezetett árverseny (vaklicit) szabályai. A finomhangolás következtében a február 1-től induló eljárásban tovább nő a gyógyszerellátás biztonsága, és a betegeknek legkisebb térítési díjjal elérhető gyógyszerek köre is bővül. A lakosság további megtakarításokhoz juthat a közfinanszírozott gyógyszerkiadásokon. A 2011 ősze óta bevezetett szabályozásnak köszönhetően 2012-ben a közfinanszírozott gyógyszerek körében a rászorulóknak 7,5 milliárd forintot takaríthattak meg. A 2013-as adatok alapján az új eljárásrend a lakosság számára további 3 milliárd forint „megtakarítást hozott”, így két év alatt a lakossági terhek csökkenése elérte a 10,5 milliárd forintot. (Emberi Erőforrások Minisztériuma Egészségügyért Felelős Államtitkárság 2014.01.30.17:12.Részletek: <http://www.webbeteg.hu/cikkek/egeszseges/15498/uj-gyogyszerek-csokkeno-betegterhek>)

(*A fogyasztói ár = OEP támogatás+ térítési díj). A betegek az OEP támogatással csökkentett összeget kell fizetni, de nem biztos, hogy olcsóbb lett, mint korábban, mert ha az OEP támogatást is csökkentik, akkor akár nőhet is a fizetendő összeg. A támogatás mértéke függ a referencia terméktől és a betegségtől. Ez azt jelenti, hogy az OEP (Országos Egészségügyi Pénztár) kiválasztja a legolcsóbb, de a drágábbakkal megegyező hatóanyagú készítményt, a beteg választhatja a drágábbat, akkor azonban többet kell fizetnie. A nyugdíjasok többségének létkérdés a gyógyszerek ára.

A nyugdíjasok nagy része állandó gyógyszert fogyasztó, akik krónikus betegségeik miatt életük végéig kényszerülnek gyógyszereket venni.

Egy időskorú nyugdíjas háztartásában a kiadások 10-15%-át a gyógyszerek, gyógyárak, gyógyászati segédeszközök képezik. Emiatt az áremelések nagy mértékben rontják életminőségüket.

Összefoglalva: az ártrendezések miatt átláthatatlanná vált a társadalombiztosítási járulék fizetés és az ellátások kapcsolata, ez megingatja Magyarország 100 éve működő társadalombiztosításába vetett bizalmat.

ÁRAK. Minden magyar Kormány emelte az árakat 1990-2012 évek között.

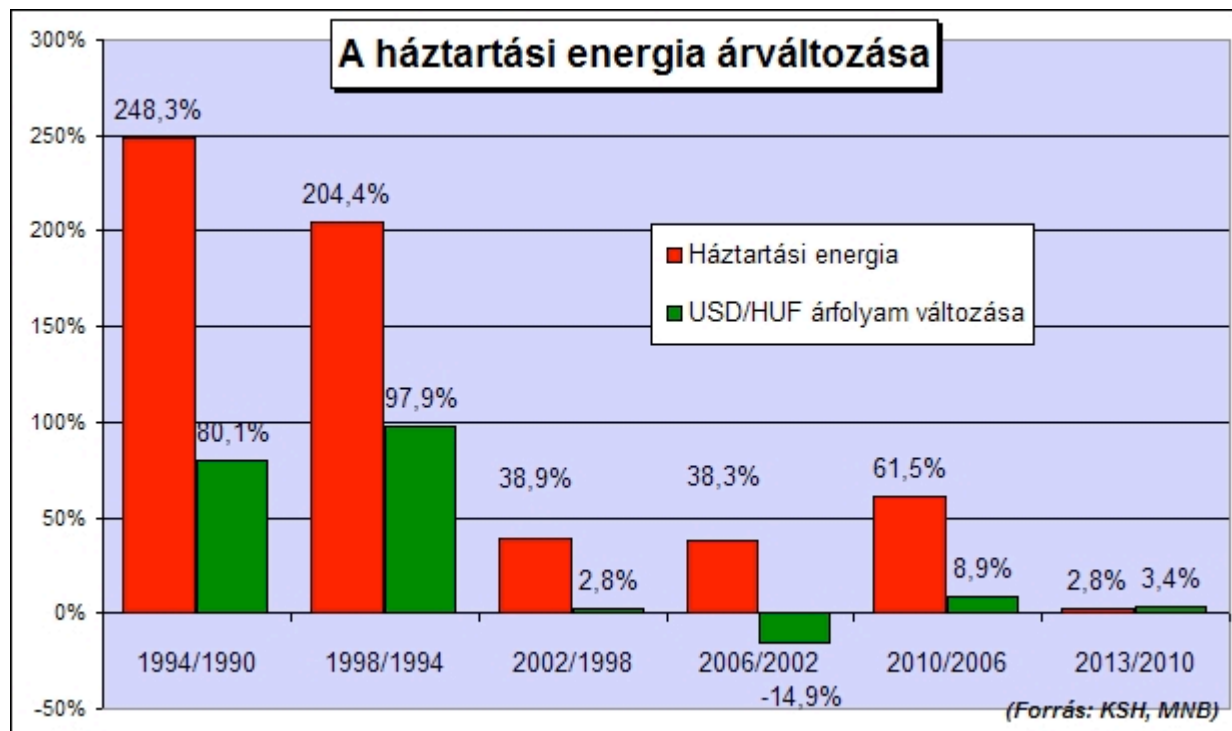
Az alábbi táblázat bemutatja az áremelések mértékét, ami teljes egészében terhelte a lakosságot és ezen belül a nyugdíjasokat. Mindig alacsonyabb volt az áremeléseknél a bérek és a nyugdíjak emelése.

A szüntelen áremelések következménye az, hogy 2002-től 2012-ig átlagosan az árak gyorsabban nőttek mint a bérek és a nyugdíjak, közöttük egyre nőtt a különbség. Mindig az átlagos infláció feletti mértékben nőttek az energia árak.

Rossz időjárás esetén kiemelkedően magasak voltak éven belül a friss élelmiszerek árai (zöldség, gyümölcs) az elhúzódó téli hideg, rövid tavasz, száraz perzselő nyár miatt.

Magyar Kormányok áremelései 1990-től 2012-ig

Évek	Átlagos fogyasztóiár-index vált.	Ebből: élelmiszer	Háztartási energia	Egyéb cikkek, üzemanyagok	Szolgáltatás	Nettó bér vált.	USD/HUF vált.
2012/2010	9,8%	12,9%	12,3%	13,9%	6,5%	8,7%	5,9%
2013/2010	11,7%	16,1%	2,8%	14,4%	10,3%	12,4%	3,4%
2010/2006	25,3%	32,4%	61,5%	19,7%	23,0%	19,5%	8,9%
2006/2002	20,4%	20,7%	38,3%	15,9%	25,1%	42,9%	-14,9%
2002/1998	38,9%	34,8%	38,9%	45,4%	47,1%	71,9%	2,8%
1998/1994	114,2%	106,7%	204,4%	105,6%	120,7%	93,0%	97,9%
1994/1990	141,7%	132,1%	248,3%	163,9%	166,9%	131,7%	80,1%
Forrás: KSH,MNB							

Kiugró a duplázódás, főleg, hogy a nettó átlagberek ez idő alatt „csak” 62-63 százalékkal nőttek (nominálisan, 77 653 forintra). A kilencvenes években bőven az infláció felett emelték az energiaárakat, ezért előbb-utóbb csak el kellett érniük egy gazdaságilag „elfogadható” szintre, emiatt meg kellett volna szakadnia az ár- emelések sorozatának. Az árak világ színvonalúak, a jövedelmek nem.

FOGYASZTÓI ÁRAK 2015. ÉVBEN (KSH Gyorstájékoztató 2016.I.14.)

A **2015. évben** kimutatott fogyasztói árak 12 havi 99,9 %-on maradásának fő oka az energia árak mérséklése. A szeszes italok, dohányárak, egyes élelmiszerek és a szolgáltatások drágultak egy év alatt.

2015. évben az előző évhez képest részletesen:

A fogyasztói árak átlagosan 0,1%-kal mérséklődtek. Az **élelmiszerek** ára átlagosan 0,9%-kal nőtt. A legnagyobb mértékben a **szeszes italok, dohányárak** drágultak (3,1%-kal). A **szolgáltatások ára** átlagosan 1,9, a **tartós fogyasztási cikkeké** 0,8%-kal emelkedett. A **ruházkodási cikkek** ára átlagosan nem változott. A legnagyobb mértékben az **egyéb cikkek** ára csökkent (4,6%), a **háztartási energia** ára 2,9%-kal mérséklődött.

2015 évben 12 hónap alatt, 2014. decemberhez viszonyítva:

A fogyasztói árak átlagosan 0,9%-kal nőttek. Az **élelmiszerek** ára 2,2%-kal emelkedett, ezen belül **az idényáras élelmiszereké (burgonya, friss zöldség, gyümölcs) 23,0%-kal nőtt** az étolajé 12,7, a cukoré 9,2%-kal nőtt, míg a tejé 9,5, a sajté 6,9%-kal csökkent. A **szeszes italok, dohányárak** átlagosan 3,8, a **tartós fogyasztási cikkek** 1,7, a **szolgáltatások** 1,5%-kal drágultak. Az **egyéb cikkekért** (gyógyszerek, járműüzemanyagok, illetve lakással, háztartással és testápolással kapcsolatos, valamint kulturális cikkek) 2,8, ezen belül a járműüzemanyagokért 8,9%-kal kellett kevesebbet fizetni. A **háztartási energia** ára átlagosan

0,2%-kal csökkent, ezen belül a palackos gázé 13,0%-kal. A **ruházkodási cikkek** ára 0,1%-kal mérséklődött.

2015-ben nem volt éves infláció, az index 99,9 % . (KSH 2016-02-11)

A magyar fogyasztói árindexek az alábbiak: (KSH 2016-02-11)

Megnevezés	2015. december		2015 év
	Előző hó=100%	Előző év azonos hó=100%	Előző év=100,0%
Fogyasztói árindex	99,7	100,9	99,9
Harmonizált fogy. Árindex	99,7	101,1	100,1
Maginfláció (szezoni kiig.)	100,1	101,4	101,2
Nyugdíjas fogyasztói árindex	99,7	101,2	100,4

A rezsicsökkentést indokolta az, hogy -az 1990 óta folyamatosan évente jelentősen emelt lakhatási díjak miatt- **eltorzultak az arányok.** Egy lakás állandó rezszi költségei (a lakhatás költségei, ezen belül különösen a közmű díjak) ugyanis megközelítették az átlagnyugdíj 60-65%-át 2012 év végéig. A nyugdíjasnak mindent az élelmiszeren és a ruházaton kellett megtakarítania, vagy ha volt, fel kellett élnie tartalmát.

A 2013. évi rezsicsökkentő intézkedések (2013:LIV tv.) enyhítették a nyugdíjasok terheit, de nem szüntették meg a létminimum alatti (86 ezer Ft/hó/ 2012 KSH 2013-07-11) összegű nyugdíjból élő emberek nyomorát. A kis összegű nyugdíjak nagy része amiatt van, hogy az eleve alacsony régi bérekből számított nyugdíjakat évtizedeken át degresszíven (csökkentett mértékkel) állapították meg és nem a tényleges (reál) inflációval kompenzálták a törvényhozók az éves nyugdíjemeléskor, hanem annál lényegesen kevesebbel. Ezt pótolni kell, mert a hátrányok rögzültek és nőtt az elszegényedett nyugdíjasok száma.

III. HÁTTÉRINFORMÁCIÓK

LÉTMINIMUM, TÚLÉLÉSI MINIMUM FOGALMAK,

***A létminimum értékét** hazánkban a KSH tette közzé minden évben 1991 óta. A létminimum fogalma a háztartásoknak azt a minimum jövedelemszükségletét mutatja meg, amely mellett egy ember szerény körülmények között még biztosítani tudja a folyamatos életvitelt.

****A létminimum kiszámításának** vannak nemzetközileg is elismert módszerei, amelyek közül hazánkban az un. normatív számítást használják. Röviden ez a módszer: a számításakor az élelmiszer-fogyasztás aktuális értékét veszi alapul. A KSH a számításait az Országos Élelmezési- és Táplálkozástudományi Intézet által összeállított élelmiszerkosár tartalmának a figyelembe vételével végzi el. Tartalma közepes fizikai igénybevétel esetén fedezi egy személy számára a teljes tápanyag-, vitamin- és ásványianyag-szükségletet, értékét pedig az abban szereplő mintegy száz tétel aktuális forintösszege adja. A létminimumot az ezen élelmiszer-normatíva körüli értékben élelmiszert fogyasztó háztartások összes személyes kiadásának havi átlagos értéke határozza meg. Az élelmiszerkosár tartalma olyan szintű szükséglet kielégítését jelenti, ami társadalmilag még elfogadható. Tehát a mélyszegénység, az alultápláltság szintje ez alatt van.

*****A létminimum összege** minden évben változik. Várhatóan a létminimum 2013 évre kivetítve 92-93 ezer Ft - és 2014-ben csak egy kicsit lehet magasabb (101,5 ezer Ft). Ez az összeg önmagában nem túl magas, de ha kiszámoljuk, hogy egy átlag család esetén mekkora jövedelemre lenne szükség ennek elérésére, már nem jó a helyzet. A valóság az, hogy közel 4,6 millió ember él ma Magyarországon a létminimum szintje alatt az EU normák alapján. Ez az óriási szám annak ellenére lett ekkora, hogy számításához nem egyszerűen be lett szorozva a létminimum összege a család létszámával, hanem egy

erre a célra kifejlesztett fogyasztási egység-kulcsszámokat használtak pontosság érdekében. Ez azt jelenti, hogy az első felnőtt családtag értéke 1, a többi felnőtté 0,75, az első 14 év alatti gyermeké 0,65, a másodiké, 0,5, a harmadiké és minden továbbié 0,4.

Túlélési minimum: Egy **számítási módszertani módosítással** a Központi Statisztikai Hivatal megfelelheti a Magyarországon élő szegények számát, tehát szó sincs arról, hogy egyik évről a másikra radikális eredménnyel számolná fel a kormány a szegénységet. Akár kétmillió főt is kisorolhatnak a szegények rétegéből, pusztán azzal, hogy átírják a minimális ételbevitel értékét. **A legfrissebb jelentések szerint a lakosság 40 százaléka él a létminimum alatt, összesen 3,6-3-8 millió főről beszélhetünk az országban, akik nélkülözésben élnek.** A KSH új módszertana teljesen átrajzolná a számokat, akár 1,2-2 millió fővel is csökkenhet statisztikailag a szegények száma – írja a *Világgazdaság*. A hivatal szerint az új módszer jobban (?) tükrözi majd, hogy valójában hány szegény él az országban.

A KSH szerint csak egy sokkal szűkebb réteg, az eddigiek fele a valóban szegény. Még nem dönt el, hogy egyszerűen áttérnek-e **az amerikai módszertanra**, vagy a jelenlegit módosítják úgy, hogy csökkentik a napi minimális kalória bevitel értékét – szerintük 1700 kalória is elegendő egy felnőtt férfi számára; ez szembemegy a táplálkozási szakemberek véleményével. **Az új eredmények vélhetően a lakosság 18-25 százaléka közé teszik majd a szegények számát.**

Az eddigi rendszer szerint 87 300 forint/fő volt a létminimum összege egy felnőtt számára, de egy átlagos négyfős családnak 253 ezer forintra volt szüksége havonta. Az amerikai módszer 76 ezer forintra csökkentené a küszöböt, és 160-180 ezer forint közé módosulhat a családi érték – írja a gazdasági lap.

KÖVETKEZTETÉSEK

A társadalmi problémát fokozta, hogy a minimálbért megadóztatták, így a netto kevesebb mint a létminimum összege és egyre távolabb kerültek egymástól, ami rossz jelenség. A minimálbér 2013-ban bruttó 98 ezer Ft volt, aminek a nettója (adózás utáni összege) ugyanakkor nem több mint 64.190.- Ft. Már is láthatóvá vált a különbség nagysága a 93 ezer Ft-os létminimum és az alig több mint 64 ezer Ft-os netto minimálbér között. A minimálbér alapvetően kevés egy család eltartásához, és szükségszerű, hogy annak nettó összege a lehető leggyorsabban elérje a létminimum összegét. Tovább rontotta a helyzetet a nagymértékű munkanélküliség is. Emiatt sok nyugdíjas (fix jövedelmüként) kényszerül eltartani munkaképes de munkanélküli családtagjait: gyermekét, unokáját, közeli rokonát, miközben saját alapvető szükségleteit sem tudja fedezni. Kevés nyugdíjast segít családja, mert nem képes rá. **Megváltozott a nyugdíjasok társadalmi szerepe a válság miatt: dolgozni kényszerül aki még tud, nyomorog aki nem képes már dolgozni, vagy nem kap munkát. Emellett részben-egészen eltartja munkanélküli családtagjait, azok gyerekeit. Ez korábban is jelen volt a társadalomban, de csak kis mértékben.**

A társadalom komplex életközösség. Fontos tudni a(z aktív) kereső korú népesség életfeltételeit, mert kölcsönhatásban van a nyugdíjasokéval. A kérdés az, képes-e, szükséges-e támogatni az aktív korúnak az időskorút vagy viszont?

Policy Agenda azt mutatta be elemzésében, hogy a gazdasági válság előtti időszakhoz képest hol tartunk most. (fn 2015-03-14) Egy millióan keresnek a létminimumnál kevesebbet, és egyre többen keresnek a létminimum alatt.

Az állam által közzétett adatokból (Nemzeti Munkaügyi Hivatal egyéni bér- és keresetstatisztika) az tűnt ki, hogy **a munkavállalók 25%-ának a keresete nem érte el a létminimum összegét.** Azaz családi adókedvezmény nélkül számítva ez azt jelenti, hogy kb. bruttó 134 500 forintnál nem kerestek többet havonta.

A gazdasági válság előtt, 2008-ban a létminimum alatt keresők aránya a nemzetgazdaság egészében 18% volt. Azóta nőtt azoknak az aránya, akik nem keresnek még annyit sem, hogy a szerény szükségleteket ki tudják elégíteni.

Fontos felhívni a figyelmet, hogy a kereseti statisztika csak az 5 főnél nagyobb foglalkoztatókat veszi figyelembe, ezért ha a kevésbé tőkeerős mikro vállalkozásokat is hozzávonnánk a számításhoz, akkor arányait tekintve biztosan rosszabb lenne a helyzet.

A Policy Agenda optimista becslése alapján 1 millió dolgozó kevesebbet visz haza havonta, mint a létminimum összege.

A létminimum egy olyan statisztikai szám, amely híven mutatja a gazdaság helyzetét egy országban. **A cél** az kell, hogy legyen **a mindenkori kormány** előtt, hogy **legalább a létminimum elérését biztosítsa az embereknek, mert mindenkinek joga van az emberi életre.**

A drasztikus elszegényedés megindulása a 2008-as pénzügyi és gazdasági válsághoz köthető. A válságnak négy periódusa volt eddig Magyarországon:

- 2008. második felében tört ki a pénzügyi válság, amely a megtakarítással rendelkezőket érintette;
- 2008–2009-ben visszaesett a foglalkoztatás, nőtt a munkanélküliség. Ezzel párhuzamosan a devizahitelek problémája is élesen megjelent.
- 2009–2011-ben az állami kiadásokat erőteljesen csökkentették, miközben nőtték a lakossági elvonások. Az egykulcsos SZJA bevezetése hátrányosan érintette az alacsony keresetűeket.
- 2011–2012-ben egyértelműen szűkítették a szociális és egészségügyi kiadásokat.

Ezeknek az eseményeknek az lett a következménye, hogy a II. világháború óta nem volt ilyen nagy és drasztikus az elszegényedés Magyarországon. Ez a nyugdíjasoknak több mint felét érinti, akiknek életkora nőtt, munka nincs számukra, és ezek miatt más jövedelmet nem tudnak szerezni.

2007 és 2013 között évente átlagosan 2 százalékkal csökkent a háztartások átlagjövedelme. Az eloszlást tekintve az összkép nagyon aggasztó. Az alsó tizedben élőknek 6-7 százalékkal csökkent, miközben a felső tizedben élőknek esetenként több mint 10 százalékkal is nőtt évente a jövedelme. Az alsó és felső jövedelmi tizedben élők közötti különbség kilencszeres lett (a társadalmi egyenlőtlenség mértéke az EU-ban csak Romániában nagyobb, mint nálunk).

Európai Unió mérce szerint: 4,6 millió magyar él szegénységben.

Az igazi gondot nem csak az jelenti, hogy nőtt a szegények száma, hanem a szegénység mélysége és a kitérés esélytelensége is hihetetlenül megnőtt.

Egy háztartást akkor nevezünk deprivátnak – szükséglet szenvedőnek –, ha a lenti felsorolásból három feltételnek, súlyosan deprivátnak, ha négy feltételnek nem tudnak megfelelni:

- (1) képtelen a nem várt kiadásokat fedezni;
- 2) nem engedhet meg magának évi egy hét nyaralást az otthonán kívül;
- (3) nem képes a különféle tartozások törlesztésére;
- (4) nem engedheti meg magának legalább kétnaponta hús-, csirke- vagy halétel fogyasztását;
- (5) nem képes az otthonát megfelelően fűteni.

A háztartás kénytelen lemondani:

- (6) a mosógépről,
- (7) a színes tévéről,
- 8) a telefonról és/ vagy
- (9) a személyes használatú autóról.

A gazdasági válság kitörésekor 2008-ban a magyar minimálbér nettó összege 56 ezer forint volt havonta, ez hat év alatt mindössze 18 százalékkal nőtt. Mindez úgy történt, hogy a minimálbér bruttó értéke 47 százalékkal emelkedett. Azaz a legkisebb keresetűek esetében az egykulcsos adórendszer hatására az adó és járulék befizetések többszörösével nőttek, mint a dolgozóknak járó bér.

ország	nettó minimálbér /szegénységi küszöb (2008.)	nettó minimálbér /szegénységi küszöb (2014.)	változás (2014/2008)
Bulgária	81%	93%	115%
Csehország	83%	74%	89%
Horvátország	92%	125%	136%
Lengyelország	108%	127%	119%
<i>Magyarország</i>	<i>102%</i>	<i>101%</i>	<i>100%</i>
Románia	129%	145%	113%
Szlovákia	97%	91%	93%
Szlovénia	78%	102%	130%

Így alakultak a minimálbérek a környező országokban (Forrás:Policy Agenda)

Versenyársainkhoz képest az adatok azt mutatják, hogy miközben a vizsgált országok közül a negyedik helyen állunk a bruttó minimálbér növekedésében, addig a nettó értéket nézve már csak Csehország áll rosszabbul nálunk.

2008-ban a magyar nettó minimálbér 1,6 százalékkal haladta meg a szegénységi küszöböt, és ezzel a vizsgált nyolc ország közül a harmadik helyen álltunk. 2014-re ez az arányszám 1,5 százalékra csökkent, és már két hellyel hátrébb csúsztunk a listán. Csak Csehország és Szlovákia bánt rosszabbul a legkisebb keresetű dolgozóival, mint Magyarország. Míg nálunk lényegében a szegénységi küszöb határán van a minimálbér, és

onnan hat év alatt nem tudott elmozdulni, addig a horvátok, szlovének és a lengyelek jelentős javulást tudtak elérni.

A magyar háztartások közel 81 százalékának nincs annyi tartaléka, hogy egy váratlan, nagyobb kiadást – 100 000 Ft nagyságban – ki tudjon fizetni.

2016.év Bruttó 111 000 forintos jövő évi minimálberről és bruttó 129 000 forintos garantált bérminimumról írt alá egyezséget három munkaadói szervezettel és két szakszervezeti szövetséggel Cseresnyés Péter, a Nemzetgazdasági Minisztérium (NGM) munkaerőpiacért és képzésért felelős államtitkára. (NGM 2015.XII.22.)

Az államtitkár elmondta, ezt a javaslatot teszik a kormány döntéséhez. A kabinet rendeletben hirdeti ki a minimálbér és a garantált bérminimum 2016. évi összegét.

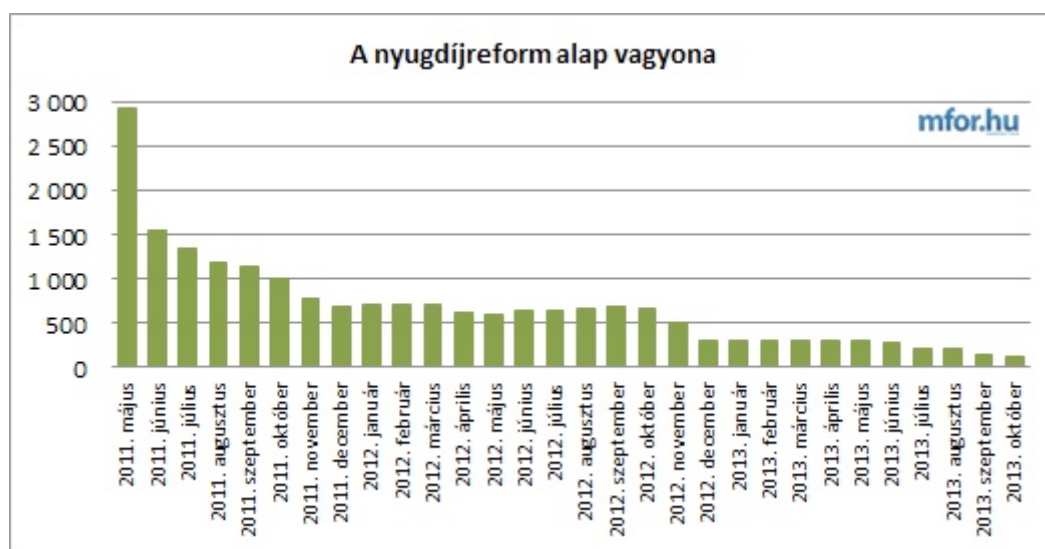
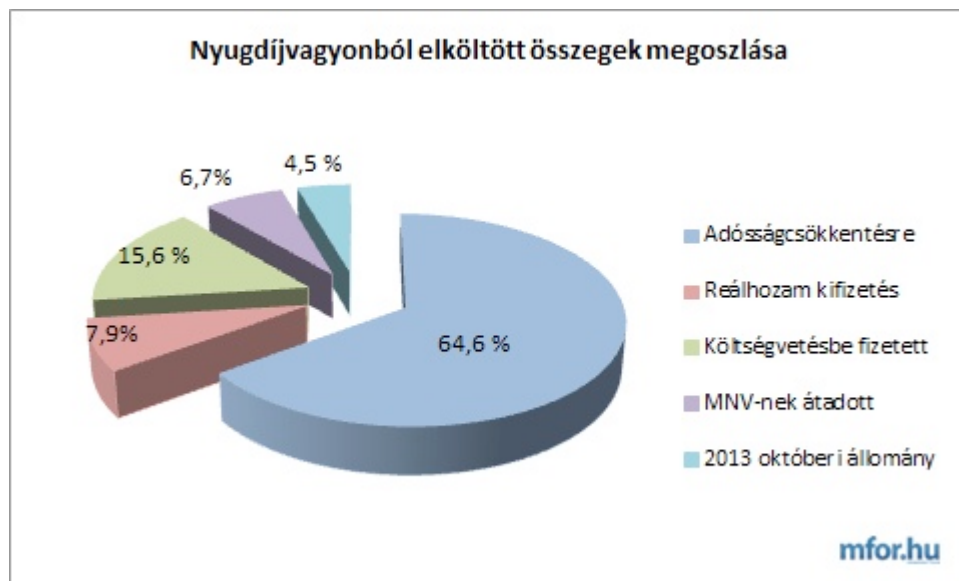
Az 1,6 százalékos tervezett infláció mellett, a személyi jövedelemadó 1 százalékpontos csökkenését is figyelembe véve a minimálbérnél 5,6, a garantált bérminimumnál 5,7 százalékos reálbér emelkedés valósulhat meg. Ilyen mértékű reálnövekedés a kötelező legalacsonyabb béreknél 2002 óta nem volt - közölte Cseresnyés Péter. A Magyar Szakszervezeti Szövetség nem ért egyet a tárgyalások során kialakult javaslatokkal, és nem vett részt az aláíráson. Így a konzultációs fórumon nem született megállapodás, a tagok döntő többsége írta alá az egyezséget.

NYUGDÍJVAGYON 2013.

A frissített adatok szerint a bevont nyugdíjvagyon 5 százaléka sem volt már meg az alapban. Adósságcsökkentésre pedig "csak" az átvett vagyon 64,6 százaléka ment.

Az Államadósság Kezelő Központ frissítette az októberi adatokkal a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap összetételére vonatkozó táblázatát, mely szerint a tizedik hónap végére mindössze 132,6 milliárd forint volt az alapban. 30,5 milliárd forintnyi állampapír került bevonásra, vagyis ekkora mértékben tovább csökkentették az adósságot.

Ezzel az összeggel együtt már egyébként **összesen 1902 milliárd forintot fordítottak az eredeti, adósságcsökkentő célra. Ez az átvett vagyon 64,6 százalékát teszi ki.** Emellett utaltak a költségvetésnek közel 460 milliárdot, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelőnek is átadtak közel 200 milliárdnyi vagyont és természetesen még 233 milliárdot a lelegején kifizettek reálhozamként is.

2014-03-07 „Hová lett a nyugdíjvagyon?” Az Államadósság Kezelő Központ adatai alapján a visszalépő magán-nyugdíjpénztári tagok vagyonából 2013 végére 0,2 milliárd forint maradt meg, vagyis két és fél év alatt majdnem 3000 milliárd forintot használtak fel – írja az Államadósság Kezelő Központ adatai alapján a Portfólió.hu.

A gazdasági portál számításai szerint a 3000 milliárd forintos összegből 2130 milliárd forint ment el adósságcsökkentésre és IMF-hitel visszafizetésre, 460 milliárd forint nyugdíjak kifizetésére, 233 milliárd forint a visszalépő magán nyugdíjpénztár-tagok reálhozamára. Ezt meghaladón még volt lehetőség 200 milliárd forint értékben vagyonátadásra az MNV-nek.

Magánnyugdíjpénztár megszüntetés 2015: Itt vannak a friss infók!

2014. november 22.

A Nemzetgazdasági minisztérium november 21-ei törvényjavaslata alapján, 2015 január 1-től **végelszámolásra kötelezne minden olyan magánnyugdíjpénztárt,**

“...ahol a tagdíjfizető tagok száma a megelőző hat hónap átlagában legalább kettő hónapon keresztül a taglétszám hetven százaléka alá csökken”.

Ez azonban jelenleg az elmúlt évek statisztikáira alapozva **mind a 4 megmaradt magánnyugdíjpénztárra igaz,** tehát az állam nem nyíltan szünteti meg a magánpénztárakat, hanem hoz egy olyan törvényt, amelyről már most tudja, hogy egyik pénztár sem fog tudni ennek megfelelni.

A magánnyugdíjpénztárak az elmúlt években már csak támogatások segítségével tudták működésüket fenntartani és jelenleg több mint 61 ezer ember, közel 200 milliárd forintos nyugdíjtökéjét kezelik 4 db pénztárban. (MKB, Horizont, Budapest, Szövetség) Ez a 200 milliárdos vagyon, 2011-ben még valójában 15x ennyi, azaz 3.000 milliárd volt, és az AKK honlapjáról világosan kiderül, hogy [alig 3 év alatt ez a 3.000 milliárd forintos összeg, hogyan vált egyenlővé a nullával.](#)

Bár ez még egyelőre csak törvényjavaslat, tehát jogerőre nem emelkedett, már most hatalmas közfelháborodást váltott ki az emberekben, hiszen ez azt jelenté hogy a megmaradó tagok automatikusan visszakerülnének abba az állami TB nyugdíjrendszerbe, amelyről 2011-ben személyesen nyilatkoztak, hogy nem kérnek belőle többet.

Mit tartalmaz még a törvénytervezet?

Eddig a magánnyugdíjpénztárak költségeit 0,9 %-ban maximalizálták, az új javaslat azonban megenged akár 2,5 %-os költségvonást is.

A következő érdekesség, hogy amennyiben nem történik tagdíjfizetés, akkor a számla tárgyhavi befektetések hozamát megterhelheti a pénztár, és levonhat magának a működési és likviditási tartalék javára. A bevezetőben említett szabályok miatt szinte biztosan élni is fog ezzel a 4 talpon maradt nyugdíjpénztár.

Végezetül pedig egy újabb költségnövekedésről tudok beszámolni: Az eddigi szabályok szerint a vagyon 0,2 %-át lehetett kifizetni vagyonkezelési tevékenységre, most ez a tétel 0,4 %-ra nő.

A magánnyugdíjpénztári tagok kifizetéséről is szó esik a törvényjavaslatban. Jelenleg azon tagok, akik kevesebb mint 180 hónapos tagviszonnal rendelkeznek, azok egyösszegű kifizetés formájában kaphatják meg az összegyűlt megtakarításukat, de aki ennél régebben tag nyugdíjba lépéskor, annak nincs lehetősége ezt az opciót választani. Ezen ügyfelek számára az életjáradék maradt mindössze.

A járadék kifizetésre a jelenlegi szabályzás szerint azonban nincs lehetőség, egy olyan prózai oknál fogva, hogy egyáltalán nincs is semmilyen idevonatkozó szabály. Ez a jelenlegi formában azt jelenti, hogy addig, amíg a kormány nem lép ez ügyben a pénztári megtakarítás ugyan nem vész el, de nem is lehet hozzáférni, mindössze örökölni.

A törvényjavaslat módosítana a fent említett problémákon, hiszen azt is tartalmazza, hogy a felhalmozott pénzt egyszerűen a várható élettartam alapján hátralévő hónapok számával elosztva fizethetnék ki havonta. Abban az esetben, ha az így kikalkulált összeg nem érné el a minimális nyugdíj egy negyedét, akkor a pénztár egy összegben is szolgáltatna a nyugdíjat betöltött pénztárhoz részére. Egy esetleges korábbi hál esetén pedig a törvénye örökös kapná meg a fennmaradó tőkét.

Már biztos, hogy nem lesz egyéni nyugdíjszámla

2011-ben mindenki szabadon dönthetett arról, hogy marad-e a magánnyugdíjpénztári rendszerben, vagy visszalép a kizárólag állami nyugdíjrendszerbe. Ebben az időben azt ígérte az állam, hogy a magánnyugdíjpénztári tőke számlásítva lesz, vagyis beleszámít a nyugdíjalapjukba. 2014 év végére odáig jutott ez az ígélet, hogy nem lesz sem egyéni nyugdíjszámla, sőt még a pénz sincs meg. Ez hogyan lehetséges?

A benyújtott salátatörvény tartalmazza a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alap (NYACSA) megszüntetését is. Az Államadósság Kezelő Központ (ÁKK) 2015. január 31-éig átutalja a központi költségvetés számára megmaradt forintokat. A magánnyugdíjpénztári pénzek államosítása után 2011 májusában 2 945 milliárd forint került az alapba, augusztusban pedig már csak 100 millió forint volt.

Egy kis visszatekintés: 2011 év végére az államhoz visszakerülő értékpapírok (állampapír, kötvény, részvény befektetési jegy) alig érték el a 684 milliárd forintot. Először is magyar állampapírok több mint 1.300 milliárd forint értékben kerültek az államhoz. Mivel az állam önmagának nem fog kamatot fizetni (az állampapír ugyanis az állam tartozását megtestesítő értékpapír), ezért a 2.945 milliárd forintból már el is tűnt 1.387 milliárd. A többi értékpapír értékesítése során is felmerült pár 10 millió forintos veszteség.

Tegnap pedig Orbán Gábor, a Nemzetgazdasági Minisztérium adó- és pénzügyekért felelős államtitkára az Info rádióban azt mondta, hogy nincs napirenden a nyugdíjrendszer átalakítása, így az egyéni nyugdíjszámla bevezetése sem. Tehát nem teljesíti a kormány a négy évvel ezelőtt tett ígéletét. Akkor ugyanis az egyéni számlák bevezetését ígérte a magánnyugdíjpénztárból az társadalombiztosítási rendszerbe átirányított tagoknak.

Nem marad más csak a várakozás

Minden egy pénztárhoz szabadon dönthet, hogy a pénztárhoz kapható nyugdíjszolgáltatás mértékének ismeretében járadékszolgáltatást kér vagy visszalép a társadalombiztosítási rendszerbe. Amennyiben visszalép, akkor a teljes állami nyugdíjat kérheti, nem az állami nyugdíjat kiegészítve a pénztári járadékkal. Visszalépés esetén arra van lehetőség, hogy a kifizetést készpénzben felvehesse a pénztárhoz, vagy az önkéntes nyugdíjpénztárhoz utaltassa. Ha erről nem nyilatkozik a tag, akkor azt az államhoz kell visszautalni, a Nyugdíjbiztosítási Alapba.

A magánnyugdíjpénztári rendszer átalakítása miatt jelentős konszolidáció ment végbe, viszont azok a tagok, akik a visszalépést választották, azokkal nem minden esetben történhetett meg a pontos elszámolás a tagi kifizetésről. Többek között azért, mert voltak olyan függő tételek a rendszerben, amelyek megfelelő beazonosítására nem kerülhetett sor a felszámolási és végelszámolási eljárások lezárultáig.

A törvénymódosítás most lehetővé teszi, hogy a pénztártagokat illető tagdíj befizetések és azok hozamaik közvetlenül a volt pénztártagok által visszaigényelhetőek legyenek. 2015. január 10-ig a Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alapnál lehet ezt megtenni, míg ezt követően a nyugdíjbiztosítási alapnál.

Hogyan menthető meg a rendszer?

Végiggondolva ennek a törvényjavaslatnak az összes lehetséges kimenetelét 2 végkifejlet körvonalazódik. Az első eset, hogy a nyugdíjpénztári tagok elkezdnek a magánnyugdíjpénztárak felé tagdíjat fizetni, vagyis megtakarítani. Ha ez megtörténne, akkor valószínűleg a megnövekedett költségek miatt életképesse válnának a magánnyugdíjpénztárak. Az emberek bizalma azonban jelentősen megcsappant azok iránt a nyugdíj megtakarítások iránt, amelyekre az állam ekkora befolyással van, így ez kevésbé valószínű.

A második lehetőség pedig, hogy mindenki függetlenedik az államtól és a saját kezébe veszi a sorsát, és elkezdi gondoskodni a saját nyugdíjas koráról. Jelenleg is 3 különböző, olyan nyugdíj előtakarékosság közül lehet választani, amelyre 20%-os adókedvezményt lehet igénybe venni. Ezek közül a legrégebbi az önkéntes nyugdíjpénztár, így nézzük meg, hogy ezt a megtakarítási formát érinti-e a magánnyugdíjpénztárak kálváriája!

Mi a helyzet az önkéntes nyugdíjpénztárakkal?

Amikor még létezett a magán-, és az önkéntes nyugdíjpénztár is, akkor az emberek jelentős része nem is tudta, hogy mi a különbség a két pénztár között. Így, amikor elkezdődött ez a magánnyugdíjpénztári mizéria, akkor sokan azt hitték, hogy az önkéntes nyugdíjpénztáraknak is befellegzett, de ez nem így van. A magánnyugdíjpénztár ugyanis nem egy privát (egyéni) nyugdíjcélú megtakarítás volt, hanem egy speciális járulékfajta (a munkáltató fizette ide a bruttó bér 8 %-át). Ezzel szemben egy önkéntes nyugdíjpénztár esetén a befizetések vagy adózott saját pénzből történnek, vagy pedig adót fizetnek utána (cafeteria). Így kijelenthető, hogy az önkéntes nyugdíjpénztárral ilyen jellegű problémák nem léphetnek fel, mint a magánnyugdíjpénztárnál.

Konklúzió: mit jelent ez a számomra?

Vegyük szépen sorra a lehetőségeket: Amennyiben magánnyugdíjpénztári tag vagy, akkor 99 % az esély rá, hogy meg fog szünni a pénztárad ráadásul jogutód nélkül. A pénztárban lévő pénzhez pedig csak akkor juthatsz hozzá majd egyszer, ha hirtelen nem a pénztártagok 10 %-a, hanem legalább 70 %-a fog fizetni tagdíjat, erre viszont valljuk be, hogy nincsen reális esély.

Abban az esetben, ha az állami rendszerbe visszalépett tag vagy, akkor az adósságcsökkentő alapod megszűnt, a befizetett nyugdíjjárulékod már rég nincs meg. Ami az egyéni

nyugdíjszámlát illeti, most már egyértelmű, hogy nem lesz. Ez összességében azt jelenti, hogy számodra marad az állami nyugdíj.

Önkéntes nyugdíjpénztári tagként ez törvényjavaslat téged nem érint, de lehet hogy érdemes elgondolkoznod azon, hogy biztos hogy a legjobb helyen van-e a pénzed? Az önkéntes nyugdíjpénztár valóban nem ugyanaz, mint a magánnyugdíjpénztár, de érdemes minél biztonságosabb helyen tudni a nyugdíj megtakarításodat.

Ha NYESZ-t és/vagy nyugdíjbiztosítást választottál megtakarításként, akkor te vagy a legjobb helyzetben, hiszen a pénzed biztonságban van. Normál piaci körülmények között termel hozamot számodra, melyet üzleti alapon választottál, vagyis szerződés véd. Az itt összegyűlt tőkéhez az állam nem férhet hozzá.

Végezetül pedig, ha nincsen nyugdíj megtakarításod, akkor kimondottan nehéz idő elé nézel. Kizárólag az államra támaszkodsz, és csakis az államtól számítasz nyugdíjra. Ahogy mondani szokták, azzal vállalod a legnagyobb kockázatot, ha struccpolitikát folytatsz, és homokba dugod a fejed.

Ez a cikk 2014. november 22. napján frissült utoljára. A benne szereplő információk a megjelenés idején pontosak voltak, de mára elavultak lehetnek.

[magánnyugdíjpénztárNyugdíjportfolióblogger](#)